

Zenei szemle.

Az Operaház hónaponként ad egy bemutatót. Elismerésreméltó szorgalom, ha nem hiányzik mellőle a művészeti háttér. Novemberben a *Turandot* premier nagy sikert hozott, a decemberi (21-én) bemutatás szembeötlő hanyatlást mutatott. Dehát az Operaházban is vannak pirosbetűs ünnepek és szürke hétköznapok.

Ilyen volt *Siklós Albert* és *Törzs Jenő* *A hónapok háza* című dalművének s vele egyazon este *Csajkovszki* *A diólőrő* című táncos tündérajátékának bemutatója. Olyan jelentéktelen két munka, hogy már elfogadásuk is a kellő körültekintés hiányának tekinthető. *Siklós Albert* a magyar zeneélet jobb nevei közé tartozik, de *Csajkovszki* az egész világ egyik legragyogóbb tehetsége és mégsem kellett volna a közönség elé vinni egyikőjüket sem, mert kárba ment a sok fáradság s elpazarlódtott az este. Nem maradtunk volna szegényebbek, ha nem ismerjük meg *A diólőrő*-t, a grandiózus orosz zeneköltő balkézével írt késői művét és *Siklós Albert*et is jobb operakomponistának tartottuk volna, ha — ime — be nem igazolja, hogy operát írni: nem tud.

Dramai vénája nincs, a lírája nem őszinte s az epikája érdektelen. Motívumainak nincs jellemző ereje, dallamai valahogy a lélek mellől szólnak, frázisai jelentéktelenek, elképzelése zavaros, élet, lüktetés, szín sehol, közvetlenségéről beszélni sem lehet, gondolatai nem-hogy repülnének, de alig mutatnak valami fakó zenei rajzot. Ellenben a zenekara szabályosan, jól hangzik, modernsége törekvő harmóniai széleskörű ismeretre vallanak, a szöveggel való bánásmódjáért elismerést érdemel és mégis a partitúrája a földön jár, sőt csak a kótavonalak erdejében él s nem képes felemelkedni a zeneművészet szabad, levegős, magasztos birodalmába. *Siklós*ból az invenció, az alkotóerő hiányzik. Tudással csak a Zene-művészeti Főiskola tantermében lehet nagy az ember, a színpad művészt kíván. *Siklós Albert* zenét író kitűnő mester, de nem kitűnő zenét író mester. Egész partitúrája ezt zengi: *most így szoktak operát írni!*

A hónapok háza-nak a partitúrájánál is nagyobb fogyatékosága: a librettója. Arról szól, hogy egy festő nagybeteg. Tavaszra meg fog halni, mondja az orvos. A feleség kétségbe-

esetten szeretné megállítani az időt, gondolva, hogy akkor a férje életben maradhatna. Az asszony elalszik és álmában elmegy a hónapok házába, ahol a tizenkét hónap, mindmegannyi öregember, kérelhetetlen szigorúsággal váltja fel egymást az idő strázsáján. Esengve kéri őket, hogy ne siessenek, mert akkor az ő férje meghal. A morgorva öregek hajthatatlanok: *Március* következik. Indul az öreg az idő strázsájára. Az asszony semmiképen sem tudja megakadályozni. Nem sikerült megállítania az időt. Mikor másnap e furcsa álomból felébred, az orvos hozza a hírt, hogy a férje megmérgezte magát. Megállította — a maga számára — az időt.

Ez a szöveg nem alkalmas operatárgy. Cselekvése, történése nincs. Szimbolizmus felé hajlik, de ügyetlenül keveri a valót a jelképpel. Irodalmilag jelentéktelen. Csodálkozunk *Siklós Albert*en, hogy ilyen szöveghez nyult. Különben: «ki milyen szöveget választ, olyan zeneszerző» — írja *Berlioz*.

A hónapok háza: zenei irodatura és literadalom ...».

*

A Filharmóniai Társaság egy bérleti és egy rendkívüli hangversenyt tartott. A rendkívüli hangverseny Bach műveiből állt, a bérleti vegyes műsort adott, melynek jelentős száma *Schubert* kis C-dur szimfóniájának első előadása volt. A kis C-dur az «isteni hosszúságú» nagy C-dur szimfónia előfutárja. A zenetörténet legtekélyesebb melódistájának friss, közvetlen alkotása. Világos, derűs, mint egy *biedermeier*-szoba. Kécses, mint egy hajporos dáma ékszere. Négy tételes. A scherzot mindig hallgatná az ember.

Strauss Richárd hosszadalmas *Don Quijote* című szimfóniai költeménye állt még műsoron s *Weber*: *Oberon nyitány*-a.

Az egész műsort *Knappertsbusch* János müncheni és bajor országos főzeneigazgató vezényelte. Nagyszerű mester. A *Furtwängler*-ek fajtájából való. A régiebbek közül *Muck* és *Kerner* István erényei csillannak meg benne. Férfias, erős, izléses, szerzőtisztelő, stílustartó karmester. Nagyvonalú, elképzelő, de minden apró frázisra gondja van. Ritmikája éles, dinamikája színes. Külsőségeiben szimpatikus. Elvezet volt nézni vezénylésének biztonságát és előkelőségét.

Papp Viktor.